

GUBERNACULUM ET ADMINISTRATIO
1(9)/2014

Rada Naukowa

dr hab. prof. nadzw. Krzysztof SKOTNICKI (przewodniczący)
dr hab. prof. nadzw. Jadwiga GLUMIŃSKA-PAWLIC (zastępca przewodniczącego)
dr hab. prof. nadzw. Tadeusz SZULC
dr hab. prof. nadzw. Józef JAGIEŁA – Uniwersytet Łódzki
dr hab. prof. nadzw. Sławomir CIEŚLAK
prof. zw. dr hab. Witold STANKOWSKI – Uniwersytet Jagielloński
prof. Nora CHRONOWSKI – University of Pecs
prof. Vaidotas VAICAITIS – University of Vilnius
doc. dr Oksana SZCZORBANIUK – Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University
dr Tomasz MILEJ – University of Köln
dr Vera JIRASKOWA – Charles University Prague
prof. Stephen SWANN – Universität Osnabrück

Lista recenzentów

prof. dr hab. Andrzej MATAN – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Grzegorz ŁASZCZYCA – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Mieczysław RÓŻAŃSKI – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
ks. dr hab. Grzegorz BUJAK – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
prof. dr hab. Józef JAGIEŁA – Uniwersytet Łódzki
prof. zw. dr hab. Stanisława KALUS – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Adam SULIKOWSKI – Uniwersytet Wrocławski
prof. dr hab. Maciej MARSZAŁ – Uniwersytet Wrocławski
prof. zw. dr hab. Jadwiga GLUMIŃSKA-PAWLIC – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Krzysztof SKOTNICKI – Uniwersytet Łódzki
prof. dr hab. Krystian COMPLAK – Uniwersytet Wrocławski
dr hab. Artur ŁAWNICZAK – Uniwersytet Wrocławski
dr hab. Jan Mariusz IZDEBSKI – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
prof. dr hab. Stanisław WRZOSEK – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
prof. dr hab. Ireneusz Kunicki – Uniwersytet Łódzki
prof. dr hab. Piotr Korzeniowski – Uniwersytet Łódzki

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch recenzentów.

**Zeszyty Naukowe Instytutu Administracji
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie**

**GUBERNACULUM
ET
ADMINISTRATIO**

1(9)/2014

Częstochowa 2014

Kolegium Redakcyjne
dr Marek STYCH (redaktor naczelny)
dr Ewa WÓJCICKA (redaktor tematyczny)
prof. dr hab. Maria LESZ-DUK (redaktor językowy)
dr Ewa BITNER (redaktor statystyczny)
dr hab. prof. nadzw. Paweł WOLNICKI (zastępca redaktora naczelnego)
mgr Michał MAKUCH (sekretarz)

Redaktor naczelny wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Skład, korekta i przygotowanie do druku
PAJ-PRESS

Projekt okładki
Damian RUDZIŃSKI

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2014

ISSN 1730-2889

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. 34 378 43 29, faks 34 378 43 19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

Spis treści

Od redaktora	7
Piotr FIK	
Samorząd adwokacki w ochronie praw obywateli	9
Józef JAGIEŁA	
Udział organizacji pozarządowych w postępowaniu cywilnym dla ochrony praw obywateli	19
Olgierd KUCHARSKI	
Rodzaje zatrudnienia w organizacjach pozarządowych	71
Marek STYCH	
Administracyjnoprawne problemy regulacji materii statutowej stowarzyszeń na przykładzie statutu Stowarzyszenia Północnokaszubskiej Lokalnej Grupy Rybackiej	85
Beata WALCZAK	
Udział społeczeństwa w ochronie środowiska	97

Od redaktora

Niniejszy zeszyt czasopisma naukowego „Gubernaculum et Administratio” w całości został poświęcony działalności podmiotów podejmujących działania wprawdzie we własnym imieniu, lecz nie dla ochrony własnych praw i interesów, lecz obywateli. Publikacja nie pretenduje jednak do wyczerpującego przedstawienia działalności wszystkich podmiotów podejmujących działalność tego rodzaju we wszystkich sferach życia społecznego, co z oczywistych względów nie jest możliwe w ramach jednego opracowania. Przedstawione zostały zatem tylko niektóre z nich, w wybranych sferach działalności, ze szczególnym ukierunkowaniem na działalność organizacji pozarządowych.

Mimo istnienia szeregu instytucji należących do sektora władzy i administracji publicznej, których zadaniem jest ochrona praw obywateli bądź umożliwienie i zapewnienie uzyskania tej ochrony, zadanie to nie zawsze jest w pełni i skutecznie realizowane. Przyczyny tego mogą być różne – mogą być spowodowane uchybieniami w działalności organów władzy i administracji państwowej i samorządowej, dotyczyć samych obywateli, np. nieznajomość prawa, ułomność, czy w końcu mieć charakter niezależny od działalności organów państwowych i od obywateli, których prawa są naruszone albo zagrożone naruszeniem. Należy zaznaczyć, że naruszenie albo zagrożenie praw obywateli może dotyczyć zarówno praw indywidualnych, jak i grupowych i zbiorowych, np. konsumentów, środowiska. Można nawet zaryzykować tezę, że wraz z rozwojem gospodarczym i społecznym pojawiają się nie tylko nowe naruszenia albo zagrożenia, lecz następuje ich intensyfikacja. Przykładem może być wykorzystywanie do tego celu komunikacji elektronicznej oraz nadużycia ze strony niektórych przedsiębiorców wobec osób starszych, zniedołężniałych, nie znających swoich praw, łatwo ulegających sugestii. Nie można też pominąć działań wyrafinowanych, dobrze zorganizowanych, o przestępczym charakterze.

Wychodząc naprzeciw potrzebom pełnej i skutecznej ochrony praw obywateli, ustawodawca tworzy w tym celu bądź odpowiednie instytucje, bądź zezwala na tworzenie przez obywateli organizacji pozarządowych, czy w końcu nakłada określone obowiązki na jednostki samorządu zawodowego, np. adwokatów, rad-

ców prawnych, komorników, notariuszy. Jednakże zarówno organizacja, jak i działalność tych podmiotów nie może być dowolna – musi być prawnie uregulowana. Konieczność ta podyktowana jest z jednej strony potrzebą zapewnienia możliwości skutecznego działania tych podmiotów, z drugiej natomiast, aby działalność ta nie była nadużywana ze szkodą dla interesu innych osób (np. przedsiębiorców) lub społecznego, np. przez organizacje ochrony środowiska, dążące do uniemożliwienia lub utrudnienia działalności gospodarczej określonego rodzaju albo prowadzenie inwestycji o znaczeniu ogólnospołecznym (np. budowa dróg i autostrad).

Regulacji organizacji i działalności niektórych z tych instytucji poświęcony jest właśnie niniejszy zeszyt. Została w nim przedstawiona instytucja samorządu adwokackiego, którego jednym z zadań jest czuwanie nad przestrzeganiem praw obywateli przez adwokatów udzielających pomocy prawnej, występowanie organizacji pozarządowych w postępowaniu cywilnym dla ochrony indywidualnych interesów i praw obywateli, zatrudnianie pracowników przez takie organizacje oraz udziału społeczeństwa za pośrednictwem takich organizacji w ochronie środowiska.

Merytoryczna część zeszytu została przygotowana i opracowana przez pracowników naukowo-dydaktycznych z Instytutu Administracji Akademii Jana Długosza w Częstochowie.

Józef Jagieła